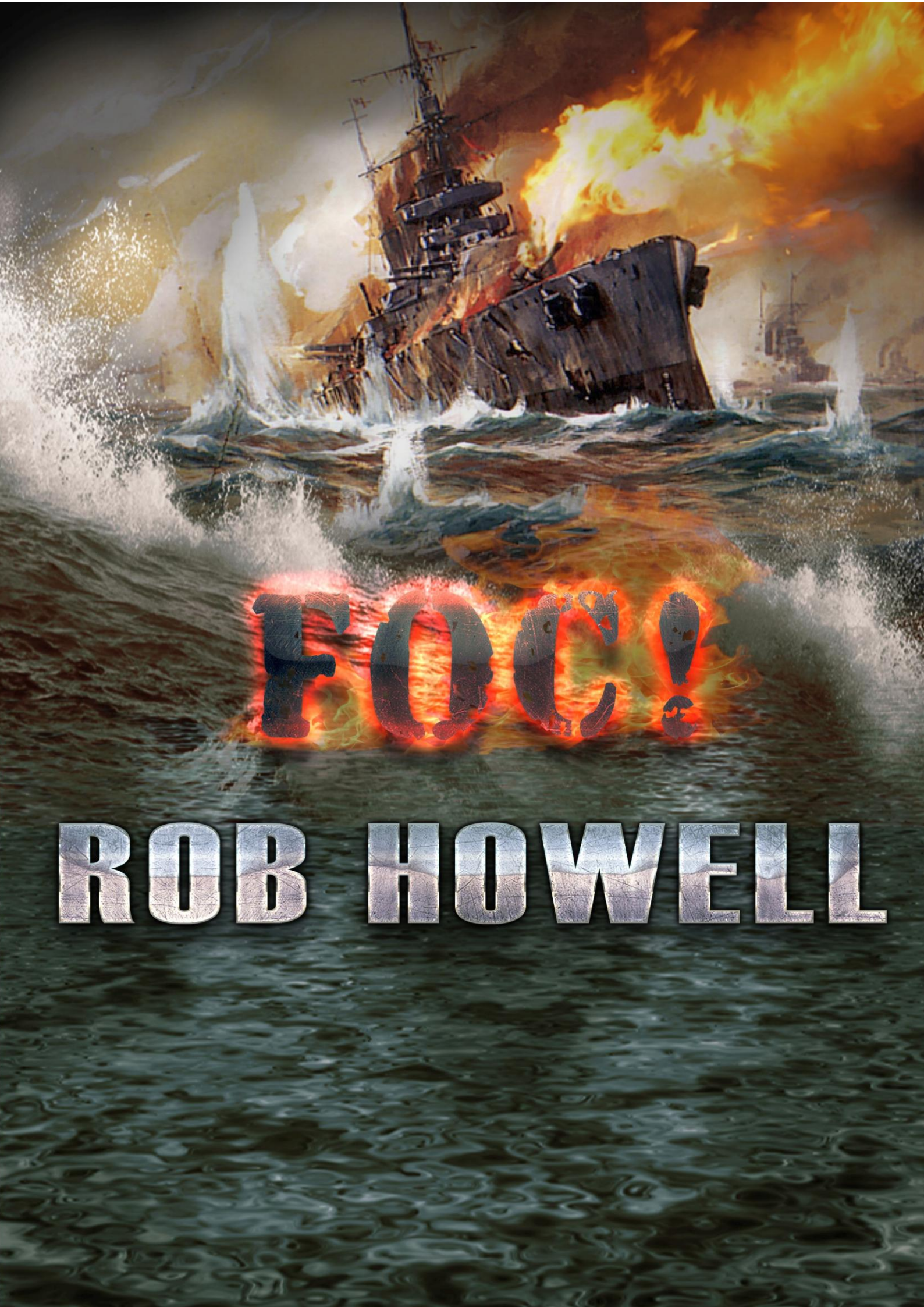
FOC!
ROB HOWELL

Rob Howell

FOC!

Versiunea în limba română

UNCRIS

* * * * *

Escadra a ocolit Punta Maisi, provocând flota spaniolă din Santiago de Cuba să iasă şi să o înfrunte. Marinarii stăteau pe aproape de posturile lor, aşteptând cu nerăbdare chemarea *Alarmei*. Caraibele *dansau* sub soarele strălucitor al dimineţii, răsfrângându-le surescitarea.

Niciun semn al acestei emoţii nu apărea pe chipul lui *Captain*[1] Arthur Crenshaw, dar, la fel ca mulţi dintre marinari, el sperase să ducă această bătălie cu un deceniu în urmă.

Dar poate că acesta este momentul potrivit. Bulgarii s-au eliberat de otomani cu o lună în urmă. Austriecii s-au întins prea mult în Bosnia. Şi, bineînţeles, Theodore Roosevelt a câştigat în sfârşit. Da, aceasta va fi dimineaţa, şi poate că 1908 va fi amintit ca fiind momentul în care monarhiile din Europa încep în sfârşit să moară.

— *Captain*, a spus un *ensign*[2] în timp ce-şi cobora un stadimetru de la ochi, distanţa până în *Texas* 420 de metri.

— Mulţumesc, domnule Thompson. Domnule Aitken, vă rog să aveţi bunăvoinţa de a cere[3] la sala motoarelor să mărească rotaţia elicei.

— *Aye*,[4] *sir*, a răspuns timonierul.

A răsucit manivela de la telegraful către sala motoarelor.

Nu era prima dată când Crenshaw dădea acest ordin. Îi plăcea nava, dar era cea mai veche din escadră şi adesea se chinuia să-şi păstreze locul în formaţie, chiar şi atunci când naviga în pupa navei-soră.

S-a uitat prin binoclu. USS *Connecticut* — pe care *Rear Admiral*[5] Robley D. Evans şi-a arborat pavilionul — conducea escadra. În pupa navei-

---

[1] captain – grad militar în US Navy (cod NATO OF-5); echivalent *comandor/colonel*. Dar, există şi cutuma de adresare către comandantul de navă pe numele funcţiei (căpitan), indiferent de gradul militar al acestuia.

[2] ensign – grad militar în US Navy (cod NATO OF-1); echivalent *aspirant/sublocotenent*.

[3] politeţe – acţiunea are loc în anul 1908. Ofiţerii din US Navy erau formaţi la vechea şcoală a Royal Navy (marina engleză), de aici şi modul extrem de politicos de adresare a ofiţerilor superiori către subordonaţii lor (trecutele vremi când sintagma '*Officer* & *Gentleman*' era cu adevărat reală).

[4] aye – termen provenit din scoţiana arhaică. A*ye-aye* este formula regulamentară de confirmare a odinelor primite, în marinele militare engleză şi americană.

amiral a lui *Fighting Bob*[6] naviga *Kansas*, navă-sora a lui *Connecticut*, iar *Texas* o urma. Comanda lui Crenshaw era ultima dintre marile nave de luptă. Cu toate acestea, două crucişătoare blindate o urmau, *Pennsylvania* şi *West Virginia*, la fel ca şi nava de aprovizionare, frigorifică, *Culgoa*. Trei Divizioane de nave torpiloare escortau această linie, una în faţă şi câte una pe fiecare flanc.

— Semnal de la nava-amiral, a raportat *Lieutenant*[7] Pope Washington, ofiţerul semnalizator.

— Da, domnule Washington?

— *Delong* a reperat flota spaniolă, cu două puncte la tribord, la 27.000 de metri. *Admiral* Evans transmite tuturor complimente, iar escadra trebuie să mărească viteza la douăsprezece noduri şi să înainteze în linie pe cap 200.

Crenshaw a dat din cap. *Bun, putem să-i înghesuim pe spanioli cu spatele la ţărmul cubanez*.

— Vă mulţumesc, domnule Washington. Confirmaţi.

Se întoarse către timonă.

— Domnule Aitken, vă rog să măriţi viteza la 12 noduri şi să rămâneţi pe poziţie în pupa lui *Texas*, pe curs 200.

— Mărim viteza la 12 noduri, *aye*. Continuăm să rămânem în linie cu *Texas* pe curs 200, *aye*.

Nava se mişca inconfortabil în timp ce îşi urma sora. Chiar şi această mare moderată le îngreuna amândurora navigaţia. Cele două cuirasate din faţa lor tăiau valurile şi vântul cu o graţie lină şi liniştită, în ciuda faptului că fiecare dintre ele avea un deplasament de peste două ori mai mare decât comanda lui Crenshaw. Cuirasatele din clasa *Connecticut* erau mândria marinei americane, dar Crenshaw era exact acolo unde dorea să fie. Poate că nava se *tăvălea* sub el, dar el iubise această navă încă de când s-a urcat pentru prima dată la bordul ei, ca proaspăt cadet.

Crenshaw a mângâiat oţelul blindajului punţii de comandă. *Fata care mi-a furat inima*. Aştepta şi ea acest *dans*, mai ales acum, când a fost

---

[5] Rear Admiral – grad militar în US Navy (cod NATO OF-6); echivalent *contraamiral de flotilă/general de brigadă*.

[6] Fighting Bob – porecla lui Robley Dunglison Evans (1846 – 1912), *rear admiral* în the US Navy, care a fost sub arme din perioada Războiului Civil american, până la Războiul Americano-Spaniol.

[7] lieutenant – grad militar în US Navy (cod NATO OF-2); echivalent *căpitan*.

împodobită cu noile tunuri mai mari, de calibrul 6 *inch*, adăugate la reparaţia din iarna trecută.

— Sunaţi *Alarma*, la posturile de luptă.

— *Bosun*[8], continuă Crenshaw.

— *Aye*, *Captain*?

— Notaţi ora şi data contactului în jurnalul de bord.

— *Aye*, *sir*. 9:47 AM, 8 decembrie 1908, contact raportat de torpilorul *Delong*.

Răspunsul flegmatic al bărbatului mai în vârstă a atenuat tensiunea lui Crenshaw. Nielson fusese timonier (*coxswain*) pe această navă în timpul primei croaziere a lui Crenshaw şi îl urmase pe *midshipman*[9] după acea călătorie plină de evenimente.

Nu l-am întrebat niciodată de ce a vrut să rămână cu mine, a meditat Crenshaw, *dar sunt al naibii de bucuros că a făcut-o*. Clipi la amintirea acelui moment şi s-a uitat la ofiţerul său executiv.

— Domnule Bronson, aveţi amabilitatea de a ordona ca bateriile principale şi intermediare să fie încărcate cu obuze perforante.

— *Aye*, *aye*.

Commander[10] Amon Bronson, s-a aplecat spre tuburile portavoce.

— Semnal de la nava-amiral, *sir*, direct pentru noi, a adăugat Washington.

— Da?

— Amiralul ar dori să ştie viteza noastră maximă în condiţiile actuale.

Crenshaw a aruncat o privire spre Bronson, dar a decis să-i dea ceva de făcut unui a *midshipman* neliniştit care se agita pe punte.

— Domnule Howell. Vreţi să fiţi amabil să vă consultaţi cu *Commander* Morris? Trebuie să ştiu cât de multă viteză ne va mai da *doamna* noastră, dacă vom avea nevoie.

*Midshipman*ul, fiul primului *section commander* al lui Crenshaw, a dat din cap şi a luat-o la fugă. *Captain* i-a aruncat o privire lui Nielson, care a zâmbit uşor.

---

[8] boatswain (bo's'n, bos'n, bosun, deck boss) – subofiţerul cu cel mai înalt grad dintre cei de pe Puntea de Comandă (echivalent cu *şef de echipaj*).

[9] midshipman – ofiţer-cadet la Academia navală.

[10] commander – grad militar în US (cod NATO OF-4); echivalent *căpitan-comandor/locotenent-colonel.*

— *Captain*, un alt semnal de la nava-amiral. *Delong* raportează două cuirasate din clasa *España*, trei crucişătoare blindate şi şase nave mai mici.

— Asta se potriveşte cu rapoartele noastre despre întreaga escadră din Santiago de Cuba, *sir*, a adăugat Bronson.

— Mulţumesc, *Commander*. Frumos din partea lor să ni se alăture, nu-i aşa?

— Da, *sir*. Probabil că au accelerat la maxim când ne-au văzut.

Iubita mustaţă ghidon a lui Bronson s-a strâmbat deasupra zâmbetului său.

Lieutenant Washington a continuat:

— Complimentele amiralului, iar noi trebuie să ne concentrăm asupra crucişătoarele blindate împreună cu *Texas* şi *Pennsylvania*. *West Virginia* şi *Culgoa* trebuie să încetinească şi să rămână în afara razei de acţiune.

Ochii lui Crenshaw s-au îngustat.

Connecticut şi *Kansas erau construite pentru a lupta cu nave precum España, dar şi noi eram la fel, cel puţin la un moment dat. Se presupune că spaniolii ar trebui să aibă mai multe nave în Caraibe, inclusiv încă două España. Dacă va trebui să luptăm cu restul flotei spaniole înainte de a putea repara Connecticut de orice avarie pe care o vor suferi astăzi, ne vom dori ca oamenii să fi ascultat apelul preşedintelui ales Roosevelt de a avea un băţ*[11] *mai mare în ultimii zece ani. Cu siguranţă ar fi frumos să avem Minnesota şi New Hampshire aici, în loc să fie pe jumătate construite în şantierele lor navale. Sau dacă spaniolii nu şi-ar fi vândut posesiunile din Pacific germanilor pentru a-şi putea permite Planul Flotei din 1903.*

Privea impasibil de pe puntea de comandă. Dar nimic din toate astea nu mai contează acum.

— Confirmaţi ordinul.

Midshipman Howell a venit în fugă şi a salutat.

— Complimentele *Commander*ului Morris, *sir*. Crede că vă poate da încă patru noduri, poate chiar şase, deşi dacă doriţi să rămâneţi la această viteză pentru mult timp, el cere eliberarea tuturor cărbunarilor de rezervă de la celelalte sarcini.

— Mulţumesc, domnule Howell.

---

[11] big stick – par. Ideologia/diplomaţia/politica 'Big stick' – zicere a Preşedintelui american Theodore Roosevelt referitoare la stilul de politică externă: "*vorbeşte cu blândeţe, dar ţine în mână un par*".

Crenshaw s-a întors spre ofiţerul de semnalizare.

— Domnule Washington, vă rog să-l informaţi pe *Admiral* Evans că îi putem garanta şaisprezece noduri.

Apoi s-a întors către *bosun*.

— Domnule Nielson. Vreţi să formaţi echipe care să servească drept cărbunari?

— *Aye*, *Captain*.

A suflat în fluier[12] un semnal complicat, iar ca răspuns, trompetele au răsunat în toată nava.

— Mulţumesc.

Crenshaw s-a întors spre aspirant:

— Domnule Howell. Acum aveţi amabilitatea de a vedea dacă *Lieutenant* Boyd are tot ce-i trebuie.

Howell s-a întors, dar înainte de a putea fugi, Crenshaw i s-a adresat cu blândeţe:.

— Domnule Howell.

— Ăăă? s-a întors băiatul.

— Domnule Howell, ce trebuie să faci când primeşti un ordin?

Ochii lui Howell s-au mărit.

— Ăăă... să confirm.

— Acum... Crenshaw făcu o pauză. Aţi fi atât de amabil să vorbiţi cu *Lieutenant* Boyd şi să vedeţi dacă are nevoie de ceva?

— *Aye*, *Captain*, a salutat *midshipman* şi s-a grăbit să părăsească puntea, cu obrajii arzând.

Crenshaw îl putea ierta pe băiat că uitase să confirme cum se cuvine primirea unui ordin, pentru că intra pentru prima dată în luptă. Dar nu de două ori. Pe chipul lui Nielson se citea un zâmbet.

Crenshaw i-a întors privirea, cu ochii sclipitori, pentru că-şi amintea de *bosun*ul care l-a pedepsit pe Cadetul Crenshaw lângă tunurile originale de 6 *inch* ale acestei nave pentru exact aceeaşi infracţiune.

Cred că a fost mai blând cu mine. Cu siguranţă nu m-a pedepsit aşa cum am făcut-o eu cu cei doi idioţi pe care i-am împiedicat să-şi aprindă ţigările cubaneze recent achiziţionate lângă buncărele de cărbune, când eram acostaţi în

---

[12] fluierul *bosun*ului (boatswain's call) – fluier fără diafgramă utilizat de *bosun* pentru transmiterea comenzilor pe navă. Are o formă specială, cu componente denumite cu termeni marinăreşti: *tun*, *geamandură*, *chilă*, *za*.

Havana. Ţigări aprinse lângă praful de cărbune? Cred că aş prefera ca unul dintre cuirasatele spaniole să-mi lovească nava drept în bord.

Umorul lui s-a estompat pe măsură ce *Texas* transmitea mai multe semnale.

— Nava-amiral către Divizionul-2 de nave torpiloare. Avansaţi şi pregătiţi-vă pentru o cursă. Divizionul-1 torpiloare să se deplaseze un punct spre sud şi să ne acopere flancul stâng, a raportat Washington.

Crenshaw a dat din cap. Are sens. *Admiralul* Evans va trimite, fără îndoială, Divizonul-1 mai târziu, dar este destul de isteţ ca să se asigura că nu vom avea surprize neplăcute. În legătură cu acest subiect...

— Domnule Washington, aţi fi atât de amabil să detaşaţi un ajutor pentru a supraveghea Divizionul-1 torpiloare? Vreau să ştiu imediat dacă semnalizează ceva.

— *Aye*, *aye*, *Captain*.

Observatorul din cuibul-de-cioară[13] a sunat Puntea.

— Inamicul la vedere! Navighează pe direcţia 285, la aproximativ paisprezece mii de metri.

— *Bosun*, fii amabil şi notează asta în jurnal. De asemenea, te rog să notezi ce observator i-a reperat primul.

— *Aye, aye, sir*.

Domnul Nielson a adăugat nota în timp ce *Midshipman* Howell s-a întors în goană.

— Complimentele domnului Boyd, *sir*, şi vă roagă să măriţi viteza pentru ca artileriştii săi să poată deschide focul mai repede.

Echipajul de pe punte a chicotit.

— Foarte bine, domnule Howell. Voi face tot posibilul pentru a-l mulţumi.

În timp ce Crenshaw şi Bronson îşi îndreptau binoclurile spre vest, străduindu-se să îi vadă pe spanioli cu ochii lor, o serie de bubuituri au reverberat peste apele mării.

— Spaniolii au deschis focul, *sir*, a comentat domnul Bronson.

— Deja, *sir*? a răbufnit *Midshipman* Howell.

Crenshaw a ridicat o sprânceană la el.

Acesta a roşit şi s-a bâlbâit:

---

[13] cuib-de-cioară – platformă/post de observaţie plasat în partea superioară a catargului principal.

— Eu, ăăă..., adică, pare să fie departe.

Crenshaw a dat din cap.

— Aşa este, domnule Howell. Cu toate acestea, spaniolii au proiectat navele din *Clasa España* pentru a lupta la o distanţă mai mare decât *Connecticut*urile noastre. Tunurile lor de 12 *inch* pot trage la mult peste douăzeci de mii de metri...

— Douăzeci de mii!

— Da, domnule Howell.

— Dar, *sir*, chiar şi tunurile de 12 *inch* de pe *Connecticut* şi *Kansas* nu pot ajunge decât la..., *Midshipman* a făcut o pauză – nouăsprezece mii, cred.

— Aveţi dreptate, domnule Howell. Şi cam atât de departe pot ajunge şi cele de 10 *inch* ale noastre. Totuşi, nu ar trebui să mă îngrijorez. Vreunul dintre proiectilele lor şi-a nimerit ţinta?

Midshipman a aruncat o privire pe fereastră.

— Nu, *sir*.

— Este teribil de greu să nimereşti o ţintă la distanţa asta şi mă îndoiesc că artileria spaniolă este la fel de bună ca a noastră. *Fighting Bob* ştie ce face. Mă îndoiesc că ne va ordona să deschidem focul înainte de a ajunge la zece mii de metri sau cam aşa ceva.

— *Sir*, raport de la observatori, a spus *Commander* Bronson. Două dintre crucişătoarele blindate sunt din Clasa *Princess de Asturias*. Ultimul are trei coşuri.

— *Reina Regente*?, întrebă Crenshaw.

— Probabil.

— Asupra cui trag crucişătoarele lor?

— Se pare că spre *Kansas*.

Ca şi cum ar fi răspuns, o imensă coloană de apă se ridică lângă *Kansas*. A navigat prin ea, ignorându-o ca şi cum nu ar fi fost decât o ploaie uşoară şi plăcută într-o zi de vară.

— O ratare clară, *sir*.

— Ne vom concentra asupra lui *Asturias*. Sunt modele mai vechi, dar *Regente* are doar tunuri de 5,5 inch, faţă de cele de 9,4 de pe *Asturias*.

— Nu ar trebui să aibă tuburi torpiloare?

— Şi noi avem, domnule Bronson. Şi noi avem. Presupun că sunt încărcate dacă am nevoie de ele? Crenshaw a zâmbit uşor.

— Sunt, *Captain* Bronson i-a întors zâmbetul. Şi, bineînţeles, toate tunurile raportează că sunt pregătite şi încărcate cu obuze perforante.

— Excelent. Nava noastră este pe măsura căpitanului ei.

O glumă proastă, dar fiecare lucru ajută.

— Aşa este, *sir*.

Mustaţa lui Bronson s-a strâmbat din nou.

Lieutenant Washington raportă:

— *Captain*, ordine de la nava-amiral către toată escadra. Toate navele, viteza şaisprezece noduri.

— Am înţeles.

S-a întors către timonier.

— Toată viteza înainte, domnule Aitken. *Doamna* noastră a vrut această luptă încă de când a fost lansată la apă. Să nu mai zăbovim.

— *Aye*, *aye*, *sir*, a răspuns timonierul cu un zâmbet.

— Distanţa până la *Asturias*?

— Zece mii de metri, a răspuns secundul.

— Pregătiţi bateriile principale şi cele de şase *inch* de la tribord.

— *Aye*, *aye*, dar a ezitat. *Captain*...

— Sunt conştient că cele de şase *inch* vor fi la raza maximă de acţiune, dar vom reduce asta destul de curând.

— Este adevărat, a fost de acord Bronson.

— Semnal de la nava-amiral. Deschideţi focul la nouă mii de metri.

— Am înţeles.

Prin binoclul său, Crenshaw s-a uitat intens la *Asturias* aflată în frunte, în timp ce escadrele se apropiau una de cealaltă.

— Distanţa faţă de *Asturias* nouă mii de yarzi, a raportat *Ensign* Thompson.

— Mulţumesc, *Ensign*. *Commander* Bronson?

— Da, *Captain*?

— Puteţi deschide focul. Alternaţi focul cu bateriile principale, vă rog.

Ofiţerul executiv a transmis ordinul, iar cele patru tunuri de zece *inch*, aşezate în eşalon în turele duble din prova şi din pupa, au tras secvenţial. Prin eşalonarea focului, tunurile principale au tras un foc la fiecare aproximativ şase secunde. Nava s-a cutremurat la reculului fiecărui foc, dar nu la fel de puternic ca în cazul în care toate cele patru

ar fi tras simultan. Cele trei tunuri de şase *inch* de la tribord s-au alăturat, cu detunături înalte şi ascuţite în comparaţie cu cele de zece *inch*.

Crenshaw a privit rezultatul focurilor.

— Se pare că bateria prova a tras prea sus, iar cea din pupa a ratat tribordul lor.

— Aşa este, *sir*.

A doua salvă de foc a fost mult mai bună. Poate că Crenshaw avea cea mai veche navă din această escadră, dar marinarii ei îi împărtăşeau dragostea pentru ea.

Cel mai bine antrenat echipaj din Navy.

Şi ca rezultat: un obuz a smuls un catarg de pe *Asturias*.

Nicio pagubă reală, dar asta îi va pune pe gânduri, mai ales că urma a doua salvă.

— Semnal de la nava-amiral către Divizionul torpiloare 2 şi 3. Trebuie să avanseze pe flancuri şi să atace *Españas*.

— La *Españas*? La ce se gândeşte *Fighting Bob*, *sir*, a întrebat Bronson.

Torpilele *Bliss-Leavitt Mark* 2 pe care le aveau la bord torpiloarele aveau o rază de acţiune maximă efectivă de 3.500 de metri. Cu toate acestea, focoasele lor erau mult mai eficiente împotriva navelor mai mici, cum ar fi crucişătoarele blindate, nu împotriva cuirasatelor.

— Se pare că *Admiral* Evans crede acele rapoarte despre blindajul uşor de pe *Españas*, în special sub linia de plutire.

Crenshaw a dat din cap în sinea lui. *Şi acum ordinele noastre au mai mult sens*.

Cele cinci nave mai mici ale Divizionului de torpiloare s-au năpustit pe sub proiectilele de doisprezece şi treisprezece *inch* lansate de pe cuirasate. Evans îşi sincronizase perfect manevra. Torpiloarele spaniole şi-au schimbat cursul pentru a le întâmpina, dar cuirasatele şi crucişătoarele spaniole îşi îndreptaseră deja bateriile secundare spre navele mari americane. Schimbarea ţintei ar fi luat timp, permiţând torpiloarelor să se apropie mai mult înainte de a primi focul.

Strigătul marinarului de veghe a întrerupt contemplaţia lui Crenshaw.

— *Sir*! *Kansas*!

Crenshaw îşi întoarse binoclul în faţă. Un obuz spaniol a distrus catargul din spate al lui *Kansas*. Pierderea nu i-a afectat însă capacitatea

de luptă şi, în schimb, unul dintre proiectilele sale de 12 *inch* a distrus turela din pupa a navei *España* aflată în frunte. Nava spaniolă a lăsat o trenă de fum, dar a ripostat din turela prova şi a mai lansat două obuze care au ridicat gheizere de o parte şi de alta a lui *Kansas*.

— Domnule Nielson, a-ş aprecia dacă v-aţi păstra atenţia asupra îndatoririlor dumneavoastră.

Nielson a răspuns cu un zâmbet.

— *Aye*, *Captain*.

— Domnule Bronson. Vă rog să-i transmiteţi lui *Lieutenant* Boyd complimentele mele. Informează-l că *Chief Boatswain's Mate* Nielson apreciază acurateţea lor, dar că eu cred că se poate mai bine.

Bronson a zâmbit larg în timp ce a deschis tubul portavoce.

— *Aye, aye, sir!*

Două obuze spaniole care au explodat alături de ei într-o succesiune rapidă le-au şters zâmbetele de pe faţă.

— Se pare că *Asturias* ar vrea să îi acordăm atenţie.

— Într-adevăr, *Captain*.

Nielson s-a întors de la tuburile portavoce.

— Avarii, domnule Nielson? a întrebat Crenshaw.

— Am pierdut două dintre bărcile de salvare de la tribord. Doi *marines* de la tunul *one-pounder*[14] au fost ucişi. *Sergeant* McDermott trimite înlocuitori pentru a vedea dacă pot pune tunul din nou în funcţiune.

— Mulţumesc.

Crenshaw îşi ridică binoclul. Fumul înconjura *Reina*, dar a doua *Asturias* îşi reglase tirul pe *Texas*.

— Se pare că *Texas* a decis că *Reina* era ameninţarea cea mai mare.

— Da, domnule Bronson, şi plăteşte pentru această decizie.

— Lui *Captain* Blandin nu-i stă în fire să facă o astfel de greşeală.

— Nu a făcut o greşeală, *Commander*.

Ochii lui Crenshaw au devenit glaciali.

— *Reina* nu mai reprezintă o ameninţare la fel de mare pentru noi, dar ar fi putut spulbera Divizionul de nave torpiloare. Şi-a asumat un risc.

Crenshaw şi-a ascuns tresărirea când un obuz de 9,4 *inch* a căzut pe *Texas*. Chiar pe puntea de comandă. *A plătit cu viaţa pentru acea decizie.*

---

[14] tun care lansează proiectile în greutate de 1 *pound*.

— Domnule Bronson, vă rog să aveţi bunăvoinţa de a schimba focul către a doua *Asturias*.

— *Sir*, prima încă trage în noi.

Căpitanul şi-a întors binoclul spre ea.

— Da, aşa este, dar numai din turela prova şi cred că *Pennsylvania* se poate ocupa de ea. În plus, a doua *Asturias* are în mod clar artilerişti mai buni, nu credeţi?

Bronson a dat din cap şi a transmis ordinul. Trăgând cu bateriile principale în mod secvenţial în loc de salvă, nu numai că menţinea nava mai stabilă, dar le permitea artileriştilor să îşi schimbe ţinta fără a-şi pierde aproape deloc ritmul. Crenshaw a estimat că pierduseră doar vreo cincisprezece secunde.

Au fost cincisprezece secunde bine cheltuite, de asemenea, deoarece prima lovitură de la turela prova a aterizat la numai zece metri în faţa celei de-a doua *Asturias*, făcându-o să vibreze şi să încetinească din cauza şocului.

— Domnule Neilson, *Chief* Williams este încă comandantul echipei de la Turela 1?

— Este, *Captain*.

— Vă rog să-i transmiteţi felicitările mele lui şi echipajului său. A fost o primă lovitură bună.

— *Aye, aye, Captain*.

Crenshaw şi-a întors binoclul spre *Connecticut* şi *Kansas*. Ambele păreau să fi suferit mai multe avarii, dar niciuna nu părea încapacitată. Încă făceau cu uşurinţă şaisprezece noduri şi toate bateriile lor principale continuau să tragă.

Şi făceau o treabă bună. Ambele *Españas* lăsau trene de fum, deşi păreau în mare parte operaţionale.

Apoi s-a întors la navele torpiloare. Divizionul 3 s-a trezit într-o *încăierare* cu torpiloarele spaniole, şi se învârteau una în jurul celeilalte. În ceea ce priveşte În ceea ce priveşte Divizionul 2, a treia sa navă primise mai multe lovituri şi se scufunda la pupa. Cu toate acestea, celelalte patru aveau cale liberă şi păreau să fie pe punctul de a-şi lansa *peştii*.

Da! Caraibe este o mare americană, nu fieful vreunui monarh european nenorocit.

Nava lui a punctat acest gând cu încă un obuz lansat de bateria principală din prova. Crenshaw i-a urmărit zborul şi şi-a păstrat chipul impasibil când proiectilul a lovit direct deasupra liniei de plutire, la mijlocul crucişătorului spaniol. Aceasta a deschis o gaură în bordaj, iar crucişătorul s-a înclinat aproape imediat.

Restul celor de pe puntea de comandă nu a fost la fel de reţinuţi. De aceea i-a luat o clipă să realizeze că *Lieutenant* Washington ţipa la el.

— *Sir! Sir!* Washington făcea semne cu o mână. *Captain* Crenshaw! Semnal de la Divizionul 1 torpiloare.

Crenshaw îşi coborî binoclul.

— Da, domnule Washington?

— O altă escadră spaniolă la *vedere* pe direcţia 170. La aproximativ douăzeci de mii de metri de navele torpiloare. Câteva nave mai mari, dar nu avem confirmarea Clasei.

— Confirmă şi transmite asta amiralului.

— Cred că cred că nava-amiral a preluat notificarea, *sir*.

— Dacă *Admiral* Evans doreşte să mă sancţioneze pentru redundanţă în timp ce mă asigur că ştie de existenţa unei flote inamice, este binevenit să o facă, domnule Washington.

— *Aye*, *sir*.

— Ce credeţi că va face amiralul, *Captain*?

— Ei bine, domnule Bronson, este o încurcătură, nu există nicio îndoială. Avem escadrila Santiago în corzi, dar avem nevoie de timp pentru a-i termina. Nu putem face asta cu o altă escadrilă angajată în luptă cu noi cu noi.

Ca şi cum l-ar fi confirmat pe Crenshaw, o torpilă a explodat împotriva navei *España* din frunte. Aceasta s-a cutremurat, înclinându-se puternic. Cu toate acestea, cealaltă *España*, pentru prima dată, a marcat o lovitură în plin, imediat în spatele turelei din pupa a lui Kansas. Nava nu a fost avariată foarte grav, dar obuzul de 12 inch i-a afectat în mod clar motoarele şi a încetinit.

— Nava-amiral către Divizionul-1 torpiloare. Trebuie să facă tot posibilul pentru a ţine la distanţă escadra spaniolă din sud.

— Divizonul a confirmat, a raportat Washington.

Ofiţerul de transmisiuni făcu o pauză.

— *Sir*, ei raportează încă două *España* şi cel puţin două crucişătoare blindate, împreună cu un alt Divizion de torpiloare.

Crenshaw a dat din cap.

În acel moment, două obuze de 9,4 inch au lovit *Texas* într-o succesiune rapidă, una în mijlocul navei şi una la pupa. Imediat a început să se încline, în timp ce o coloană uriaşă de fum negru se ridica deasupra sa.

— *Bosun*, lansează bărcile de sal...

Ochii lui Crenshaw s-au îngustat şi şi-a rotit binoclul de la Texas la Divizionul-1 torpiloare. A ezitat.

— *Sir*?

— Da, domnule Bronson?

A aruncat o privire spre ofiţerul său executiv, care se uita atent la cele două Asturias.

— Se pare că Pennsylvania şi-a reglat tirul. A lovit acea Asturias de cel puţin două ori.

— Excelent.

Crenshaw a dat din cap cu fermitate.

— Domnule Nielson, aveţi amabilitatea de a lansa la apă bărcile de salvare. Pe toate. Folosiţi toţi *ensigns* şi *midshipmen*. Aceasta este o ocazie bun[pentru ei de a căpăta ceva experienţă.—

— Toate bărcile, *sir*?

— Toate. Asiguraţi-vă că au echipaj complet. Folosiţi bucătarii şi tâmplarii şi pe oricine ne putem lipsi. Luaţi fiecare persoană care nu ocupă un post crucial sau care nu serveşte ca şi cărbunar de rezervă.

A ezitat o clipă.

— Iar pe una dintre ele o vei comanda personal.

— Dar...

— Nielson! Fă cum îţi spun eu. Pune la apă bărcile alea şi salvează tot ce poţi din echipajul de pe *Texas*.

Bărbatul mai în vârstă şi-a îngustat ochii.

Crenshaw a bătut într-o balustradă.

— Domnule Nielson, vă voi mulţumi că îmi executaţi ordinele. Doar dacă nu cumva, desigur, preferaţi să vă acuz de insubordonare?

— Nu, *sir*. Voi executa ordinele dumneavoastră. *Sir*.

— Mulţumesc, domnule Nielson.

Bosun şi-a pregătit fluierul, apoi a ieşit de pe punte, luându-i cu el pe *Midshipman* Howell şi pe *Ensign* Thompson.

— Ce plănuiţi, *sir*? Probabil că vom avea nevoie şi noi de câteva dintre aceste bărci, a întrebat *Commander* Bronson după ce Nielson a plecat împreună cu cadeţii.

Crenshaw a aruncat o privire către ofiţerul său executiv.

— Anunţă-mă în momentul în care bărcile sunt lansate la apă. Între timp, de ce nu preiei dumneata postul de semnalizare? Deşi cred că domnul Nielson este perfect capabil, cred că ar trebui să avem cel puţin un *lieutenant j.g.* la comandă. Nu sunteţi de acord?

Bronson a înclinat capul şi a aruncat o privire spre sud, spre Divizionul de torpiloare, care accelerase în direcţia noilor sosiţi.

— *Aye*, *sir*. Sunt de acord.

S-a dus la postul de semnalizare.

— Domnule Washington, vă înlocuiesc.

— Domnule Washington, a adăugat Crenshaw.

— *Sir*?

— Veţi fi ofiţerul superior al tuturor bărcilor de salvare. Cu toate acestea, vă îndemn să faceţi ceea ce sugerează domnul Nielson. *Bosun* m-a ajutat enorm de-a lungul anilor şi sper că va face acelaşi lucru pentru dumneavoastră.

— Ăă, *aye*, *sir*!

Tânărul nedumerit a părăsit puntea de comandă.

Crenshaw privea bătălia, răspunzând sec atunci când era nevoie, dar nu a mai spus nimic altceva în următoarele zece minute.

— *Sir*, bărcile sunt la apă, a anunţat Bronson.

— Mulţumesc, domnule Bronson.

— A doua escadră spaniolă reperată, a raportat observatorul. Distanţa de aproximativ paisprezece mii de metri.

— Excelent - s-a întors spre timonă. Domnule Aitken, adu-ne pe un curs de 170.

— Ce? a întrebat timonierul surprins.

— Întoarce-ne, flăcăule, a spus Crenshaw cu blândeţe. Torpiloarele ar dori puţină companie. Hai să nu pierdem timpul.

Aitken s-a uitat la Bronson, dar ofiţerul executiv nu a făcut decât să răspundă cu o privire amicală. A rotit timona.

* * *

— Ce naiba face Crenshaw, *sir*? a răbufnit *Lieutenant* Holden.

— Ce vreţi să spuneţi, domnule Holden?

Amiralul Evans s-a uitat în jur.

— Nu cred că a fost lovit, dar şi-a întors nava spre sud.

Evans şi-a ridicat binoclul şi a studiat situaţia.

— Vă rog să-i transmiteţi complimentele mele şi să solicitaţi statusul său. A suferit vreo avarie?

— Crenshaw raportează că nu a suferit avarii semnificative.

— În acest caz, vă rog să-l informaţi că trebuie să-şi reia locul în formaţie.

— *Aye, aye, sir*.

* * *

— Domnule, un mesaj de la nava-amiral, a raportat Bronson.

— A fost rapid. Oamenii lui *Fighting Bob* sunt foarte atenţi.

Bronson zâmbea.

— Complimentele lui şi cere statusul nostru. Am suferit avarii?

— Spune-i că nu am suferit pagube semnificative.

După o clipă:

— În acest caz, cere să ne întoarcem imediat la locul din formaţie.

Crenshaw şi-a întors binoclul spre Connecticut şi a zâmbit. *Probabil că Fighting Bob se uită la mine chiar în acest moment.*

— *Sir*, cum aţi dori să răspundeţi?

— Hmmm. Care a fost acel citat al lui Teddy după ce a câştigat?.

Crenshaw s-a gândit un moment.

— Ah, da. Transmiteţi: "*Este mult mai bine să îndrăzneşti lucruri măreţe, să câştigi triumfuri glorioase, chiar dacă sunt marcate de eşecuri, decât să te numeri printre acele biete spirite care nu se bucură şi nici nu suferă prea mult, pentru că trăiesc într-un crepuscul cenuşiu care nu cunoaşte nici victoria, nici înfrângerea*."

Bronson a chicotit.

— Nu am mai fost ofiţer de transmisiuni de câţiva ani, *sir*, dar o să încerc.

— Am încredere deplină în dumneata, domnule Bronson.

— Şi dacă face o greşeală, îl voi ajuta pe *Commander*, s-a făcut auzit Nielson în timp ce intra pe puntea de comandă.

Crenshaw s-a întors, surprins.

— Domnule Nielson, ce căutaţi aici? Ţi-am ordonat să pleci de pe nava mea.

— A fost nava mea cu mulţi ani înainte de a veni dumneavoastră la bord, *sir*.

Stătea în faţa căpitanului, cu bărbia ridicată şi ochii îngustaţi.

Crenshaw l-a privit lung.

— Aşa a fost, *Bosun*. Aşa a fost. Aveţi dreptate, ca de obicei.

Făcu un gest.

— Deci... reia-ţi locul.

— *Aye*, *sir*!

* * *

— Te gândeşti la ce cred eu că te gândeşti, flăcăule? întrebă meditativ Evans.

— Ce-a fost asta, *sir*? a întrebat Holden.

— Nimic, *Lieutenant*. A răspuns

— Începe să răspundă, dar se pare că este un semnal lung, iar ofiţerul său de semnalizare este surprinzător de lent.

— Într-adevăr?

— *Sir*, a răspuns: *"E mult mai bine este să îndrăzneşti lucruri măreţe..."*. Holden făcu o pauză. *Sir*, a trimis înapoi începutul discursului de victorie al preşedintelui ales Roosevelt.

— La naiba cu el, a şoptit Evans.

— Ce să răspund, *sir*?

— Să-l ia naiba.

— Vreţi să transmit asta?

Ochii lui Holden se măriră.

— Nu, *Lieutenant*.

Fighting Bob s-a gândit o clipă.

— Spune-i: ”Felicitări pentru că ţi-ai găsit Fort Fisher[15].” Semnează ”Gimpy”

— *Gimpy*, *sir*?

— Crezi că nu ştiu cum îmi spun băieţii? Şi am câştigat şchiopătatul ăsta cu peste patruzeci de ani în urmă. Sunt mândru de el.

Ochii lui îngheţaţi l-au fixat pe *lieutenant*.

— Am spus ”Gimpy” şi am vorbit serios.

— Foarte bine, *sir*.

* * *

— Semnal de la nava-amiral, *sir*.

— Ei bine, domnule Bronson?

Ofiţerul executiv a zâmbit.

— Spune: ”Felicitări pentru că v-aţi găsit propriul Fort Fisher” şi a semnat: ”Gimpy”.

Cei de pe punte au chicotit, apoi au revenit sobri când şi-au amintit prin ce trecuse *Fighting Bob* în acea bătălie. Faptul că piciorul său nu a fost amputat fusese un miracol, deşi nu a mai mers niciodată corect.

— Domnule Bronson, trimiteţi-i lui Evans: ”*Non sibi sed patriae*[16].”

* * *

Evans nu a auzit răspunsul, deoarece îşi întorsese privirea spre escadra din Santiago de Cuba. Avariile suferite de *Connecticut* nu erau superficiale, dar nava era încă în luptă. Două proiectile de 12 *inch* au lovit ţintat în succesiune rapidă, iar *España* a început să fumege puternic şi să se încline la tribord. Evans a putut vedea cum membrii echipajului începeau să sară de pe bord şi cum bărcile erau coborâte.

— Vă rog să-l rugaţi pe *Captain* Osterhaus să schimbe focul pe cealaltă *España*. Să o terminăm cât mai repede cu putinţă, apoi să eliminăm crucişătoarele blindate.

---

[15] Fort Fisher – port al Confederaţiei din timpul Războiului Civil american. Cucerirea sa de către *unionişti* a fost un fapt decisiv pentru cucerirea Carolinei de Nord.

[16] Non sibi sed patriae – în limba latină: *Nu pentru sine, ci pentru patrie*.

— *Aye*, *sir*.

— *Sir*, *Texas* începe să se scufunde.

— Văd asta, domnule Holden. Totuşi, se pare că au recuperat majoritatea echipajului de pe ea.

— *Aye*. Şi a distrus-o pe *Reina Regente*.

— Da.

Escadra Santiago de Cuba fusese înfrântă, dar cu cealaltă escadră venită aici, Evans trebuia să o anihileze sau să o aibă în spate în timp ce se lupta cu noile nave.

Ceea ce Crenshaw ştia.

* * *

— Cap 170, *sir*, a raportat Aitken.

— Excelent. Cu toată viteza posibilă direct spre linia spaniolă.

— *Aye, aye, sir.*

Crenshaw s-a întors spre Nielson.

— Aveţi amabilitatea de a-l informa pe *Lieutenant* Boyd să înceteze focul cu bateriile noastre principale. El poate continua să tragă cu toate bateriile intermediare care pot ajunge la escadra Santiago.

— *Aye, sir.*

Privirea lui Nielson a devenit circumspectă, căci voia să întrebe de ce să trimită pe cineva pentru un ordin care putea fi comunicat prin intermediul tuburilor portavoce.

Apoi, *Captain* a continuat:

— De asemenea, trebuie să-l pui să întoarcă bateria din pupa spre înainte. Apoi să pregătească toate posturile relevante pentru a trage cu ambele turele înainte.

Ochii lui Nielson s-au limpezit cu înţelegere. A încremenit în poziţie de *'drepţi'*, a salutat, apoi a plecat.

— Ambele baterii înainte, *sir*? a întrebat Bronson.

— Pentru asta a fost proiectată 'doamna' noastră, nu-i aşa?

— Ei bine, da, dar şocul provocată de tragerea tunurilor de zece *inch* va provoca pagube imense la mijlocul navei.

— Ştiu, domnule Bronson. Eram cadet în '99 când am încercat ultima dată.

— Atunci... – se gândi la asta, apoi spuse – Bineînţeles, *sir*.

Un obuz a explodat la o sută de metri de babord.

— Se pare că spaniolii din a doua escadră ne-au observat.

— Aşa este, *sir*.

— Care este distanţa noastră faţă de *España* din fruntea formaţiei?

— Unsprezece mii de metri, *sir*.

— Anunţă-mă când suntem la zece mii de yarzi distanţă.

O linişte relativă a cuprins nava când ultimele tunuri intermediare din spate au încetat să mai tragă.

Nielson s-a întors.

— Totul este pregătit, *sir*.

Crenshaw a dat din cap.

— Mulţumesc.

Şi-a întors binoclul spre rămăşiţele împrăştiate ale Divizionului-1 torpiloare. Doar una dintre cele cinci nave ale sale rămăsese intactă şi, judecând după poziţia sa, îşi lansase deja torpilele. Dintre celelalte, una se răsturnase, iar alte două erau puternic înclinate şi scoteau fum. O alta se *zvârcolea*, în timp ce echipajul său abandona nava. Se părea că tot ce reuşiseră să facă era să lovească cu o torpilă unul dintre crucişătoarele blindate spaniole. Acesta ieşise din linie, dar mai rămăseseră cele două *Españas* şi restul escadrei.

— Distanţa până la *España* din frunte zece mii de metri, *sir*.

Mai multe obuze au explodat, zguduind nava.

— *Gentlemen*, suntem pe cale să ne pierdem auzul. Luaţi deciziile pe care le consideraţi potrivite să o ajute pe 'doamna' noastră în atacul asupra spaniolilor.

— *Aye, sir.*

— Domnule Bronson, vă rog să vă mergeţi la bateria de torpile din babord. Lansaţi asupra primei ţinte disponibile.

— Dar, *sir*...

— Timpul pentru semnale a trecut, domnule Bronson, şi este puţin probabil ca cineva de aici sau de acolo să mă audă ordonând lansarea. Aveţi amabilitatea de a vă asigura că veţi folosi bine torpilele.

— *Aye, aye, sir.*

— Domnule Boyd, a ordonat Crenshaw prin tubul portavoce. Deschideţi focul. Continuaţi focul secvenţial cu bateriile principale.

Răspunsul ofiţerului de artilerie a venit sub forma focului de la turela prova.

Toată lumea de pe puntea de comandă a anticipat tirul turelei din pupa, dar chiar şi aşa, şocul şi detunătura au fost mult mai mari decât se aşteptau.

Crenshaw şi-a scuturat capul pentru a şi-l limpezi. În timp ce făcea acest lucru, a putut simţi cum nava sa protesta din cauza efortului. *Nu se simte bine!*

Nielson a sărit la timonă, pentru că Aitken abia dacă mai reuşea să păstreze controlul asupra ei. L-a împins pe timonier la o parte şi a corectat cursul navei, chiar înainte ca turela din pupa să tragă din nou. A readus-o pe direcţie din nou, şi din nou la următoarea salvă. Crenshaw şi-a ridicat binoclul ca să vadă cum proiectilele lor zburau spre spanioli.

Fără turela din pupa, nu vom fi o ameninţare prea mare, dar dacă virez şi-mi expun bordul, voi fi o ţintă mult mai uşoară.

Un alt proiectil a percutat apa departe de babordul cuirasatului spaniol.

* * *

— Dar suntem în continuare depăşiţi numeric, dacă rapoartele de la Divizionul-1 torpiloare sunt corecte, a murmurat Evans.

— Aşa se pare, *sir*. Practic, spaniolii au distrus acel Divizion. Doar una dintre nave pare nevătămată, iar aceasta şi-a lansat deja torpilele.

— Au provocat vreo avarie?

— Poate o lovitură directă asupra uneia dintre *Asturias*.

— Orice lucru ajută, a oftat Evans.

Şi-a întors binoclul spre nava lui Crenshaw.

— Trage cu ambele turele direct în faţă.

— Credeam că au stabilit că şocurile au provocat prea multe avarii la mijlocul navei. Şi nu-i afectează oarecum distanţa de tragere?

— Crenshaw nu pare îngrijorat de această perspectivă.

Un obuz a percutat pe *Connecticut*, dar din fericire era de patru *inch* şi a ricoşat în blindaj. Totuşi, a atras atenţia lui Evans înapoi la lupta din faţa lui.

* * *

Crenshaw a văzut cum primele opt proiectile au trecut pe lângă ţintă, la stânga sau la dreapta, în timp ce Nielson se străduia să preia controlul. Apoi, însă, a simţit efectul, în timp ce şocul produs de recul a torsionat nava de război de şapte mii de tone într-un mod pe care constructorii ei nu îl luaseră în considerare în mod corespunzător. Fiecare corecţie dura mai puţin, pe măsură ce anticipa lovitura.

Şi asta a stabilizat bateriile.

O nouă lovitură a nimerit imediat în faţa unei *España*. A provocat o mică gaură în prova, care s-a mărit pe măsură ce nava de luptă spaniolă se avânta cu viteza de optsprezece noduri.

Căpitanul spaniol a scos *España* din formaţie, şi nu numai că a limitat pagubele la prova sa, dar a deschis câmp de tragere pentru trei dintre turelele sale principale asupra lui Crenshaw. O fi fost nava sa avariată, dar încă mai putea să participe la luptă cu şase tunuri de 12 *inch* şi zece de 4 *inch*.

Echipajul lui Boyd a tras două proiectile de şase *inch* în partea laterală a navei în timp ce aceasta se întorcea, dar asta nu a împiedicat *España* să dezlănţuie o canonadă asupra navei lui Crenshaw.

Un obuz de patru *inch* a trecut prin cazemata de la tribord, la mijlocul navei, a tunului de şase *inch*. Un alt proiectil de patru *inch* a trecut direct prin coşul de fum din pupa.

Mai rău a fost obuzul de 12 *inch* care a trecut prin cazemata tunului de 6 *inch* din prova-tribord. A distrus complet tunul, trimiţând ţeava peste rămăşiţele provei. A ridicat toată puntea din faţă într-o furtună de tec şi oţel care a împroşcat puntea de comandă, în timp ce nava trecea direct prin norul de resturi cu aproape şaptesprezece noduri.

O bucată de oţel spulberă fereastra punţii de comandă şi un ciob de sticlă îi străpunse coapsa lui Crenshaw. A ţipat, dar apoi a scos o batistă şi a înfăşurat-o în jurul rănii. *Cred că eu voi fi următorul 'Gimpy'.*

Şi-a ridicat din nou binoclul exact la timp pentru a vedea cum un proiectil de zece *inch* percutează turela din babordul navei *España*. A explodat într-un jet de flăcări, iar *España* s-a îndepărtat.

— *Lieutenant* Boyd, schimbă focul spre următoarea *España*, a strigat în tubul portavoce.

A strigat ordinul de mai multe ori până când a văzut turelele rotindu-se.

Alte proiectile au explodat în jurul navei sale. Cele două *Asturia* ieşiseră din formaţie pentru a deschide câmp de tragere tunurilor de de 9,4 *inch*, iar obuzele lor au căzut în jurul navei.

Bine, cel puţin am reuşit să-i scoatem din formaţie. Şi acum suntem la doar trei mii de metri distanţă. Poate că le putem da altceva la care să se gândească.

— Domnule Nielson, întoarceţi-vă pe direcţia 200, vă rog.

În timp ce Nielson rotea timona, Crenshaw a strigat schimbarea de curs în tubul portavoce, către *Lieutenant* Boyd.

În timp ce nava executa manevra de schimbare de curs, turelele s-au rotit pentru a ajunge pe direcţia ţintelor, iar Crenshaw a privit totul cu atenţie. *Acum!*

Peste navă s-au auzit două *thump*, când Bronson a lansat două torpile spre una dintre *Asturia*. Torpila de şase *inch* de la mijlocul navei şi cealaltă din pupa-babord, până atunci fără ţinte, au fost de asemenea lansate. Cel puţin una a lovit *Asturias*.

Din păcate, echipajul crucişătorului spaniol era la fel de ager. Un proiectil de 9,4 inch a explodat la babordului navei. Nu a penetrat în totalitate, dar a lovit chiar în locul unde se aflau tuburile torpilelor din babord.

La revedere, Commander Bronson, s-a gândit Crenshaw. A văzut un alt proiectil de 6 *inch* lovind în locul corespunzător de pe *Asturias* şi s-a concentrat din nou asupra bătăliei.

Acum, dacă am reuşi să dăm o lovitură sau două la cealaltă España...

Ca şi cum i-ar fi fost auzită ruga, un alt proiectil, de 10 *inch,* a percutat cea de-a doua turelă. Când fumul s-a risipit, unul dintre cele două tunuri de 12 *inch* pe care le adăpostea era îndreptat într-un unghi ciudat şi din el ieşea fum.

Dar fumul venea şi din turela din turela prova, care nu fusese lovită. Două obuze de 12 *inch* s-au ridicat în direcţia lui.

A privit impasibil. *Unul dintre ele va rata la babordul nostru. Dar celălalt...*

Nava sa fusese incredibil de inovativă la vremea ei. Fusese un loc în care constructorii americani de nave îşi perfecţionaseră meşteşugul. Lecţiile învăţate la construcţia au făcut mai bune toate celelalte nave de luptă americane, inclusiv *Connecticut* şi *Kansas*.

Printre aceste lecţii se număra necesitatea unui blindaj mai gros la partea superioară şi pe puntea principală.

* * *

Crenshaw are oarece avarii, se gândi Evans. *Şi au ieşit din formaţie. Ne-a dat cel puţin o jumătate de oră.*

În acel moment, obuzul de 12 *inch* a căzut pe nava lui Crenshaw. Un fulger de foc s-a ridicat din ea. O explozie secundară a zguduit-o. Apoi, o a treia a rupt-o în două, spulberând suprastructura şi aruncând puntea de comandă la distanţă. Şapte mii de tone de oţel şi carne s-au scufundat în albastrul limpede şi perfect al Caraibelor aproape cât ai clipi din ochi.

Toţi cei de pe puntea de comandă, cu excepţia unei singure persoane, şi-au ţinut răsuflarea văzând cum Crenshaw şi *'doamna'* sa au murit aproape instantaneu.

Dar nu şi Evans. El se întorsese deja spre escadra *Santiago*. Ambele *Españas* erau acum în mod clar scoase din luptă. Singura navă care mai avea o oarecare capacitate de luptă era un crucişător blindat *Asturias*, dar asta s-a terminat destul de repede când două obuze lansate de *Pennsylvania* i-au detonat magazia de muniţii din pupa într-o explozie care i-a spulberat toată partea din spate.

— Bine, a mormăit. *Lieutenant* Holden, aveţi bunăvoinţa de a da semnalul către toate unităţile. Reveniţi în formaţie. Raportaţi cea mai bună viteză disponibilă. Vă rog să ordonaţi ca *West Virginia* să se aşeze în spatele lui *Pennsylvania*. Toate navele care nu pot menţine cel puţin 12 noduri să se ralieze cu *Culgoa*.

Asta a durat ceva timp. Din fericire, mulţumită lui Crenshaw, escadra de atac a avut timp. Escadra spaniolă îşi refăcuse formaţia şi ea, şi depăşea cu puţin în armament navele lui Evans, dar asta nu avea nicio importanţă.

— *Lieutenant* Holden, semnalizează tuturor navelor.

Făcu o pauză, masându-şi rana veche de pe coapsă şi şi-a amintit de atacul de la Fort Fisher.

Asta va fi ultima mea luptă, pun pariu. Să o facem să conteze.

Fighting Bob s-a îndreptat spatele şi a ordonat impetuos:

— Transmite asta: Crenshaw şi echipajul lui au murit pentru a ne da această şansă. Îi vom da afară pe spanioli din Caraibe pentru totdeauna, şi asta se va întâmpla din cauza acelei nave, a căpitanului şi a echipajului ei. *Gentlemen*, foc de voie şi...

— Şi ce, domnule? a întrebat Holden.

— Amintiţi-vă de *Maine*[17]!

* * * * *

SFÂRŞIT

[17] USS Maine – navă americană scufundată în portul Havana în Februarie 1898. Motivul oficial al declanşării Războiului americano-spaniol în aprilie.